

Ukrainako gatazkak badu irabazlea: Monsanto du izena

“Ekialdeko Grezia” deitu dio *The Economist*ek Ukrainari, Munduko Bankuak eta Nazioarteko Diru Funtsak antzeko errezeta ezarri dielako krisiaren aurrean: gastu sozialen murrizketa basatiak herritar xehearen kaltean eta nazioarenak diren natur baliabideak multinazionaleri eskaintzea. Gerraren atzean beti dago dirua.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

GARAI GARRATZAK UKRAINAKO herritarrentzat, Kieveko legebiltzarrek martxo hasieran onartu dituen aurrekontuek iragartzen dutenez. Politika sozialetan, klase guztietako murrizketak. Inflazioa ofizialki –zenbait adituk diote askoz handiago dela– %28an daukan herrialdean jubilatuei pentsioak %15ean jaitsiko zaizkie. Tonu berean aurrekontuen atal orotan.

Neoliberalismoaren biblia den *The Economist*-ek “*The new Greece in the east*” kronikan azaldu du Nazioarteko Diru Funtsak (NDF) Kieveko gobernuarekin sinatu duen maileguan aurreikusten dela 2013tik 2017ra bitartean estatuaren gastu soziala –langabezia subsidioak, ezintasuna dutenen soldatak, eta abar– %30ean moztu direla.

2013an Ukrainako lehendakari Viktor Ianukovitxek uko egin zion NDFk eskaintzen zion 15.000 milioi euroko maileguari, horren ordez nahiago zuelako Errusiak gasaren prezioan agindu zion 13.600 milioiko deskontua. Baina hori iraganeko kontua da. Ianukovitx bota zuten eta NDFrekiko ituna dago martxan, aipatu 15.000 milioiak epe laburrera, epe luzera agintzen direlarik 36.000 milioi gehiago. Zeren truke?

Estatuak *argaldu* egin behar omen duenez, gastatzeko ahalmena galdu

alegia, Naftogaz konpainia publikoari emandako laguntzak ere moztu egin behar dizkio. Oinezko herritarren kalterako hau ere: ondoko asteetan etxe bakoitzak berotzeko eta kozinatzekeko darabilen gasa lehengoaren halako bi pagatu beharko du, edo gehiago.

Donbasseko gerraren zalapartarekin mendebaldetarron belarrietara ez dira iritsi murrizketen kontra Ukrainan langileek eta herritarrek burututako protesten hotsak. Handienetakoa abenduaren 29an egin zuten parlamentuaren aurrean, NDFekiko ituna eztabaidatzen ari zirenean.

Zenbait hedabide txikik azaldu zuenez, langile erakundeek salatu zituzten iragarritako neurriak: inportazio guztientzako %5-%10eko zergak, jubilatuen pentsioentzako %15eko zerga, 60 metro koadro baino handiagoko etxeentzako zerga berria, irakasle eta medikuen enpleguak urritzea, soldata eta pentsioak ez eguneratzea inflazioaren arabera, ikatz meategiak ixtea ekialdeko eskualdeetan, errepide eta trenbideak pribatizatzea...

Panorama beltz horretan onuradun bakarrak militarrek eta oligarkak dira: gastu militarra Barne Produktu Gordinaren %1etik %5era igo da, langileen soldaten gainean patronalak ordaindu beharrekoa jai-

Ukrainako kanpo aferetarako ministro Leonid Kozhara –erdian eserita hizlariari begira– US-Ukraine Business Council (USUBC) erakundeko buruzagiekin iazko urriaren 8an egindako bilkuran. Ikustekoa da USUBCko bazkideen zerrenda luzea, industria aeroespazialekoak, agro-industriakoak, aholkularitzakoak, banka eta finantzakoak, informatikakoak, Gobernuz Kanpoko Erakundeak... Elkartean parte hartzen dute AEBek Ukrainan edukitako sei enbaxadore ohik eta Ukrainak AEBen enbaxadore edukitako Oleh Shamshurrek. Hau gaur egun *senior advisor* ari da Hill + Knowlton Strategies *public relations* alorreko multinazionalen. Komunikazioaren alorreko aholkulariok ezinbestekoak dira operazio komertzial handietan agintariak bezala herritarren iritzia kontrolpean edukitzeko, iritzia publikoa esaten zaiona. Hill + Knowltonen Ukrainan daukan burua Monsantoaren aholkulari ere ari da.

tsi %42tik %16ra. Ukrainak NDFarekin hitzartutako itunak, ordea, murrizketa sozialez gain badu beste osagai bat herrialdearen ondasun preziatuena hankaz gora jarriko duena.

32 milioi hektarea goldatuz, Errusiaren ondoren Ukrainak dauka Europako soro eremurik zabalena. Bertako *chernozem* (lur beltz) famatuak baimentzen dio izaitea Europar txapeldun arto ekoizpen eta esportazioan, bigarren ekilore produkzioan –munduko ekilore-olio esportatzaile nagusia– eta liderra gari eta garagarretan ere.

Lurraren salmenta liberalizatu

Izugarri aldatu da nekazaritza Ukrainan 1991tik hona. Sobiet Batasuna eroririk, estatuarenak ziren lurak –*kolleboz* etxalde handien bidez kudeatuak– pribatizatu egin ziren, baserritar bakoitzari 4 hektarea inguruko eremua izendatuz. Geroztik, ordea, lurraren jabe go erreala eta oro har nekazaritzako jarduera osoa gero eta esku gutxiago eta enpresa handiagotik konzentratu da.

Lur aberats horien goseak zeuden eta daude Mendebaldeko korporazio handiak. Horregatik daude agro-industriako korporazioak NDFk Kievekin hitzartu itunaren erdi-erdian.

Ukrainako krisiaren alderdi hau zehaztasunez azaldu du Kaliforniako Oakland Institute erakundeak, korporazioen jarraipen zorrotza egiten duenak. Oaklandek, agiri luzeagoen artean, Elisabeth Fraserrek egindako laburpen hau plazaratu du: “*The winners and losers of Ukraine’s austerity agenda*” (Ukrainako austeritate agendan nortzuk dira garaile eta nortzuk galtzaile).

“NDF eta Munduko Bankua –dio Fraserrek– bultzaka aritu dira Ukrainak ezabatu dezan nekazaritzako lurak saltzeko moratoria. Iazko martxoan Heinz Strubenhofek, Munduko Bankuak agro-industriako inbertsioetarako daukan buruak, esan zuen garaia iritsia

dela lurraren pribatizazioaz hitz egin hasteko eta presa sartu zion Ukrainari ‘hasi dadin dena prestatzen laborantzako lurraren salmentak baimentzeko’, atzerriko inbertsiogileei esan nahi da”. Etxalde kolektiboak desegin eta estatuaren lurak banatu zirenetik, salmentaren debekua egon da *de facto*, motaroria moduan.

Ukrainako gobernuari eskatu zaion beste neurri bat da labore transgenikoen debekua ezabatzea. Agro-industriak munduan daraman estrategia ezagutzen duena ez da harrituko, pakete berean globalizatu baitutuzte lurren eroste edo lapurreta, etxaldearen industrializazioa eta labore genetikoki eraldatuen hedatzea.

Hau Ukrainan nola gauzatu den Joyce Nelson ikerlari kanadarrak, erakutsi du. Besteren artean “*Sultans of Sleazy: PR & the Media*” (Ustelkeriaren jauntxoak: harreman publikoak eta hedabideak) liburua-ren egileak, Counterpunch gune aurrerazalean plazaratu du “*Ukraine opens up for Monsanto, land grabs and GMOs*” (Ukrainako ateak zabalik Monsantoerentzat, lur lapurreta eta transgenikoentzako).

Debekua kendu aurretik, 2013an, Monsanto 140 milioi euro inbertitu zituen Ukrainan hazi transgenikoen enpresa batean. Bere alde lobbygintzan aritu dira aurretik eta ondoren Ukrainako lurjabe handien elkarteak. Horien babesean Monsanto abiarazi zuen *Grain Basket of the Future* (Etorkizuneko Laboreen Saskia) proiektua

Joyce Nelsonek kontatu duenez, multinazionalen lobbygintzan garrantzia berezia eduki du US-Ukraine Business Council (AEB-Ukraina Negozio Elkartea) delakoa. Bertan parte hartzen dute bi herrialdeetako agintari politikoei, AEBetako agro-industriako firma handiek eta kimikan bezala bioteknologietan munduko liderrak diren Monsanto, DuPont, Syngenta, Bayer eta Dow konpainiek.

Burtsako inbertsiogileei aholkuak ematen dizkien Seeking Alpha guneak idatzia: “Monsantoren posizioek irabazi egingo dute Ukrainako krisiarekin (...) Krisitik ateratzeko Ukrainak bere baliabide preziatuena erabili beharko du eta Monsanto ondo kokatuta dago probetxua ateratzeko”. Horra gerra on baten bentajak. ■

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira